

ՀԱՄԱԵՆԱԲԵՐ ՌԻՊՈՒԹՅՈՅ ԼՐԱԳԻՐԸ հրատարակուում է իւրաքանչիւր ամսի 10 ին և 20 ին. տարեկան գինը ՃՈՒՆԻՍԵՂԻ հետ 'ի միասին է 5 ռուբ. արծաթ. իսկ կէս տարուանը 3 ռուբ. արծ. կանխիկ վճարելի:

ՆՈՅՆԵՐԻ 10

Հ. 7

1861 ԱՄԻ

ԳՐԻԳՐ ՏԵՐ ՄԿՐՏՁԵԱՆ ՄԱԼՆՑԵԱՆՑ

(ՎԵՐՋ)

Անողի առաջին բացման ժամանակը, նորա աստիճանաւոր ծառայողների մէկն եղաւ Մալնցեանցը, և բովանդակ թովմայ Յովսէփիչ Ղորղանով Պրոկուրորի օրովը՝ կառավարիչ էր նա, և Եթող Տինգ գիւղորէիցը, այս ժամանակների մէջ ստացաւ երկու աստիճան Արլէփսիկ Րէզիստրատորի և Գուբերնսկի Աեկրետարի:

Ախճանեցան Յովհաննէս Աթուղիկոսը և թովմայ Յովսէփիչը. ուստի և Գրիգոր Մալնցեանցը արդէն տաղաւացած լինելով ծառայութիւնից՝ սկսել էր առևտրական գործով պարապել, որու մէջ՝ աւելի կարողացաւ այնուհետև ազգօգուտ գործեր ունենալ:

1843 թուականին Մալնցեանցը հանգուցեալ Յովհաննէս եպիսկոպոս Եւսէփաթունեանցի և բժիշկ ազնիւ Վասակեանի հետ որ խնդրած էին Անողէն՝ յօգուտ Եթողին՝ այժմեան եղած անտառը սկզբնաւորել, երջանկայիշատակ

Ներսէս Աթուղիկոսի երկրորդ տարին՝ յաջողեցաւ նոցա այս գործը, որոյ մասին Սրբազան Հայրապետը իւր կոնդակաւ գոհութիւն կտայ և հրաման 1848 թուականին Փետրուարի 21 ին: Իսկ լծակի բոլոր շինութեանը Սրբազան Հայրապետը գործակից կարգած էր Գրիգոր Մալնցեանցին, Մարտիրոս Աղայի հետ:

Բայց Գրիգոր Աղայի առաքինական գործքերը պանծացնողը՝ Վաղարշապատայ վարժարանի վերստին հաստատութիւնը եղաւ, որ ինչպէս վերը գրեցինք, 1833 թուականին՝ որ դադարած էր, Մալնցեանցը արդարեւ իբրեւ Վաղարշապատու Բարձրագոյն վարժարանի ընթացքը մշտնջենաւորելու համար՝ յանձն առաւ. նորա վերստին բացման հոգարարձութիւնը հրաւիրանօք երջանկայիշատակ Ներսէս Աթուղիկոսին 'ի 1856 ամի, 'ի 20 Մայիսի, որոյ մեծ յանձնարարութիւնները ևս միշտ կատարած էր:

Միանգամ իւր վերայ առնելէն յետոյ Մալնցեանցը ուսումնարանի հոգը, շատ նեղութիւն քաշեց, շատ արգելքներու տարաւ. բայց վերջապէս նորա յարատեւութեան համար մշտնջենաւոր եկամուտ հաստատել տուաւ Վաղարշապատայ

ՊԵՐՈՏ ՀԱՅՐԵՆԵԱՆՑ

Ո՛հ օրեր օրեր ո՛հ սար ու ձորեր,
Լ՛ի չէք երևում ո՞ր տեղն էք կորեր.
Չեր միջին ո՞րքան կեանքս էր երջանիկ,
Եւ սրտիկս ուրախ անոյշ Հայրենիք:
Չեր պայծառ օդը ձեր քաղցր հոգմունք,
Օրհնուի այն ձեր սրբակերտ հիմունք.
Եւն ձեր կենսատու կաթնահամ ջրեր,
Ի՛նչքա՞ր բիւրոց դաշտեր, հազար առուակներ,
Քանի՞ մտածեմ՝ մաշվումէ հոգիս,
Եպած շուարած կը հայեմ չորս դիս,
Չը կայ քեզ նման, սիրուն Հայրենիք,
Դու իմ ծննդեան՝ անդեան տեղիք:
Երարչի ձեռքը քեզ մէկ է ստեղծել,
Եւ խարհի միջին անհատ զարդարել.
Եղեմայ չորս գետ քեզից են բխում,
Որո՞ր ու մոյր դաշտերդ թանում:
Քո մէջն է կանգնած ծերունին Մասիս,
Պարծանք պարծանաց Հայկազեան ազգիս.

Նպատն ու Արագած քո ջուխտակ բերդեր,
Որո՞ւ սրտի մէջ կարօտ չեն ազգեր:
Եւն հազար ու մէկ սիրուն վանքերով,
Օտնազան տեսակ ինքնարոյս բերդով,
Ո՞ր աշխարհն ունի քո ունեցածներ,
Թէկու՞ղ մէկ տեղ գան բոլոր երկիրներ:
Ես միայն զըկուած այս բիւր բարիքից,
Վերնկած պանտուխդ յաշխարհ վշտալից.
Տեղի արտասուաց արիւն եմ լալի,
Քո այս յատկութիւնք երբ միտս են գալի.
Քո հոգն էլ է սուրբ, քո վայրդ էլ մաքուր,
Մարդից սկսած մինչև հասնի ջուր.
Թէ հաւատ կ'ասես, թէ սէր, թէ օրենք,
Լլի քեզնումն է, ինչպէս հաստատ չէք:
Քեզնում ո՞չ Լուսեր, Աղվին, Մակեդոն,
Կըրցան հաստատել չարախառ կանոն.
Քո հաւատ, քո ծէս է Աստուածաղիւր,
Որին չէ տիրել կեշտ խարեպատիր:

Ս. Վ. Մանուկեան:

